

(opomenutím) pachatelovým a smrtí, i když přímý výsledek jednání (opomenutí) je jen zranění o sobě nikoliv smrtelné, jež však ve spojitosti s osobní povahou zraněného zhoršením jeho již před úrazem nikoli bezvadného tělesného stavu způsobuje smrt.

Čís. 3859.

Předmětem urážky na cti může býti sice jen osoba fysická, nikoli hospodářský podnik; je-li však v útoku proti hospodářskému podniku (firmě) zároveň urážka na cti osob na podniku spolupůsobících (společníků nebo majitelů firmy), je každá z těchto osob oprávněna k soukromé obžalobě.

Není třeba, by osoba, proti které urážlivý projev směřuje, byla výslovně jmenována; stačí (§ 488 tr. zák.) zřetelné naznačení této osoby.

(Rozh. ze dne 3. května 1930, Zm I 927/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Německém Brodě ze dne 3. ledna 1929, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek proti bezpečnosti cti, a potvrzujícím rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Kutné Hoře ze dne 29. ledna 1929 byl porušen zákon v ustanovení §§ 2 tr. ř. a 495 tr. zák.

Důvody:

Dne 13. prosince 1928 podal Tomáš B., majitel protokolované firmy T. & A. B., u okresního soudu v Německém Brodě na obžalovaného trestní oznámení pro přestupek proti bezpečnosti cti, mající tento skutkový podklad: V civilním sporu manželky obviněného proti firmě T. & A. B., o vyklizení a odevzdání obchodní místnosti, u okresního soudu v Německém Brodě přednesl obviněný jako plnomocník své manželky při ústním jednání dne 16. listopadu 1928 toto tvrzení: »Žalovaná firma učinila na Jana K-e trestní oznámení, a to několik pro různé zločiny, a to jak obvykle činí již po řadu let na propuštěné nebo vypovězené zaměstnance, ale státní zastupitelství při hlavním přelíčení upustilo od obžaloby pro zločin zpronevěry jako bezdůvodné, protože trestní oznámení žalované firmy bylo naprosto nesprávné a svévolné. Jest proto žalovaná strana nevěrohodná, ana dokonce nesprávným obviněním ze zpronevěry svého obchodvedoucího v T. zavinila, že týž sešlel a jeho manželka se oběsila ve vyšetřovací vazbě. Jan K. nebyl odsouzen pro žádné trestné činy, pro které by nemohl býti vzat do přísahy jako svědek a v případě, kde se vydával za veřejného úředníka, učinil tak, jak bylo soudně zjištěno, nikoliv za účelem podvodným, nýbrž, by si získal spolehlivé informace ve sporu proti žalované straně«. Tímto tvrzením se cítil Tomáš B. jako jediný majitel řečené firmy uraženým na své cti a podal návrh na

potrestání obviněného pro přestupek proti bezpečnosti cti. Při hlavním přelíčení dne 3. ledna 1929 před okresním soudem v Německém Brodě zjistil soud z civilních spisů správnost onoho tvrzení soukromé obžaloby, prohlásil usnesení, že se stranami nabídnuté důkazy nebudou prováděti a vynesl rozsudek, jímž obviněného zprostil podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby a uznal soukromého obžalobce Tomáše B. povinným podle § 393 tr. ř. zaplatiti obviněnému útraty jeho právního zastoupení. Důvody tohoto rozsudku uvádějí: »Obžalovanému se klade za vinu, že dne 16. listopadu 1928 jako plnomocník své manželky ve sporu Antonie K-ové, proti firmě T. & A. B., o vyklizení a odevzdání krámu s přísl. v jednací síni okresního soudu v Německém Brodě veřejně a před více lidmi podal právnímu zástupci informaci a dal příkaz k protokolaci onoho tvrzení. Ze spisů okresního soudu v Německém Brodě vychází na jevo, že zástupce žalující strany Antonie K-ové napadl údaje strany žalované slovy: »Žalovaná firma«, jak zní i předmětná obžaloba. Obžalobu podal soukromý obžalobce Tomáš B. Obžalovaný byl zproštěn z činu za vinu mu kladeného proto, že z doslovu protokolu ze dne 16. listopadu 1928 nevychází na jevo, že byla tímto tvrzením uražena osoba fysická, neboť předmětem urážky na cti může býti jen osoba fysická, nikoliv však hospodářský podnik, a tvrzení v protokolu zní doslovně: »Žalovaná firma«, to jest firma Tomáš B. Soukromým obžalobcem jest však Tomáš B. a nevychází z protokolu na jevo, že obžalovaný tuto soukromou osobu na cti urazil. Soukromý obžalobce Tomáš B. není proto oprávněn k obžalobě. Důsledkem toho bylo vysloveno, jak se stalo, při čemž se podotýká, že toto stanovisko zaujal Nejvyšší soud v rozhodnutí z 12. března 1902, čís. 3602 a od této doby toto stanovisko neopustil, nýbrž setrval na něm i v četných jiných případech«. Odvolání soukromého obžalobce zamítl krajský jako odvolací soud v Kutné Hoře rozhodnutím ze dne 29. ledna 1929 jako bezdůvodné z těchto důvodů: »Pokud jde o zmatečnost podle § 281 písm. 9 a) tr. ř., jest vyšetřiti, zda čin obžalovanému za vinu kladený zahrnuje v sobě skutečně zažalovaný přestupek. Ve směru tom se připojuje odvolací soud úplně k názoru prvního soudu. Tomáš B. jako fysická osoba nebyl uražen, neboť není jmenován v prohlášení, jež bylo ve sporu učiněno. Tomáš B. jest sice, jak jest odvolacímu soudu známo, jediným majitelem firmy »T. & A. B.«. Obchodní firma a hospodářský podnik není korporací ve smyslu § 492 tr. zák., jak uznal nejvyšší soud v rozhodnutí otištěném ve sbírce n. s. pod č. 2129. Rozhodnutí první stolice jest tudíž správné a bylo odvolání jako bezdůvodné zamítnuto«.

Zmateční stížnost generální prokuratury na záštitu zákona právem vytýká, že oněmi rozsudky byl porušen zákon. Rozsudek soudu první stolice odvolává se na rozhodnutí býv. víd. nej. soudu z roku 1902; odvolání to jest jen potud správné, pokud se vztahuje na právní názor, že předmětem urážky na cti (nehledíc k výjimečným ustanovením § 492 tr. zák.) může býti jen osoba fysická, nikoli však hospodářský podnik. Tento názor projevilo i rozhodnutí čsl. nejvyššího soudu sb. n. s. čís. 2129, na něž se odvolává rozsudek soudu odvolacího, a setrvala

na něm i další rozhodnutí téhož nejv. soudu sb. n. s. čís. 2131, 2715, 2951 a 3015. Nesprávně však se dovolává soud prvé stolice onoho rozhodnutí (č. 3602/1902) na podporu dalšího odůvodnění rozsudku, najmě v otázce oprávnění soukromého obžalobce Tomáše B. k obžalobě, neboť v této otázce zaujímá rozhodnutí to větou: »je-li však v útoku proti němu (proti hospodářskému podniku) zároveň urážka na cti osob na podniku spolupůsobících, vznikne každé z těchto osob soukromé právo žalobní« stanovisko právě opačné. Názor v této větě vyjádřený zastává i Lammasch, Grundriss IV. vyd. str. 84, — srov. i Lorenz, Gerichtszeitung 1902 č. 19, — rozhodnutí nejv. soudů č. 2715 sb. n. s., jež výslovně prohlašuje, že útok na firmu může býti urážkou na cti jejích majitelů, a rozhodnutí téhož nejvyššího soudu č. 3015 sb. n. s., jež uvádí, že, byli-li útokem na obchodní společnost a na její firmu uraženi i její společníci, jsou jen tito oprávněni k soukromé obžalobě, nikoli firma jejich jménem. Spočívá proto na právním omylu, odpírá-li soud první stolice soukromému obžalobci Tomáši B. oprávnění k obžalobě jen proto, že útok v závadném odstavci soudního protokolu ze dne 16. listopadu 1928, směřuje proti firmě T. & A. B., jejímž (jak bylo již v soukromé obžalobě tvrzeno a jak odvolací soud výslovně zjišťuje) jediným majitelem jest soukromý obžalobce Tomáš B. Odvolací soud jest v témž právním omylu, připojiv se úplně k názoru soudu první stolice; odvolací soud dodává arciť, že Tomáš B. jako fysická osoba nebyl uražen, neboť není jmenován v závadném prohlášení. Než i tu vychází odvolací soud z mylného právního názoru; neníť potřebí, by osoba, proti které urážlivý projev směřuje, byla výslovně jmenována, stačí, jak z doslovu § 488 tr. zák. vyplývá, zřetelné naznačení této osoby (srov. rozh. č. 1929 sb. n. s.).

Čís. 3860.

»Škodou« ve smyslu § 4 zák. čís. 562/1919 jest jen újma hmotná plynoucí ze samého trestného činu; nelze k ní počítati náklady trestního řízení, ani útraty právního zastoupení druhé strany.

Náhradu nákladů veřejného roku nelze obžalovanému uložit, šlo-li při něm jen o zvláštní otázku výroku podle § 4 zákona o podmíněném odsouzení, ve které měla zmateční stížnost plný úspěch.

(Rozh. ze dne 3. května 1930, Zm II 375/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 30. září 1929, pokud jím bylo stěžovateli podle § 4 zákona o podmíněném odsouzení uloženo, by ve zkušební době podle svých sil nahradil soukromé obžalobkyni útraty jejího právního zastoupení, a výrok ten zrušil. Obžalovaný jest práv z nákladů na řízení zrušovací kromě útrat veřejného roku o zmateční stížnosti a nahradí zejména soukromé obžalobkyni útraty jejího právního zastoupení v tomto řízení s vyloučením nákladů účasti jejího právního zástupce při onom roku.